

Репресії проти протестів: серпень-грудень 2014

Результати моніторингу протестів, репресій та поступок

Підготовлено Центром соціальних і трудових досліджень
за підтримки [Міжнародного фонду “Відродження”](#)
та [Національного фонду підтримки демократії](#)

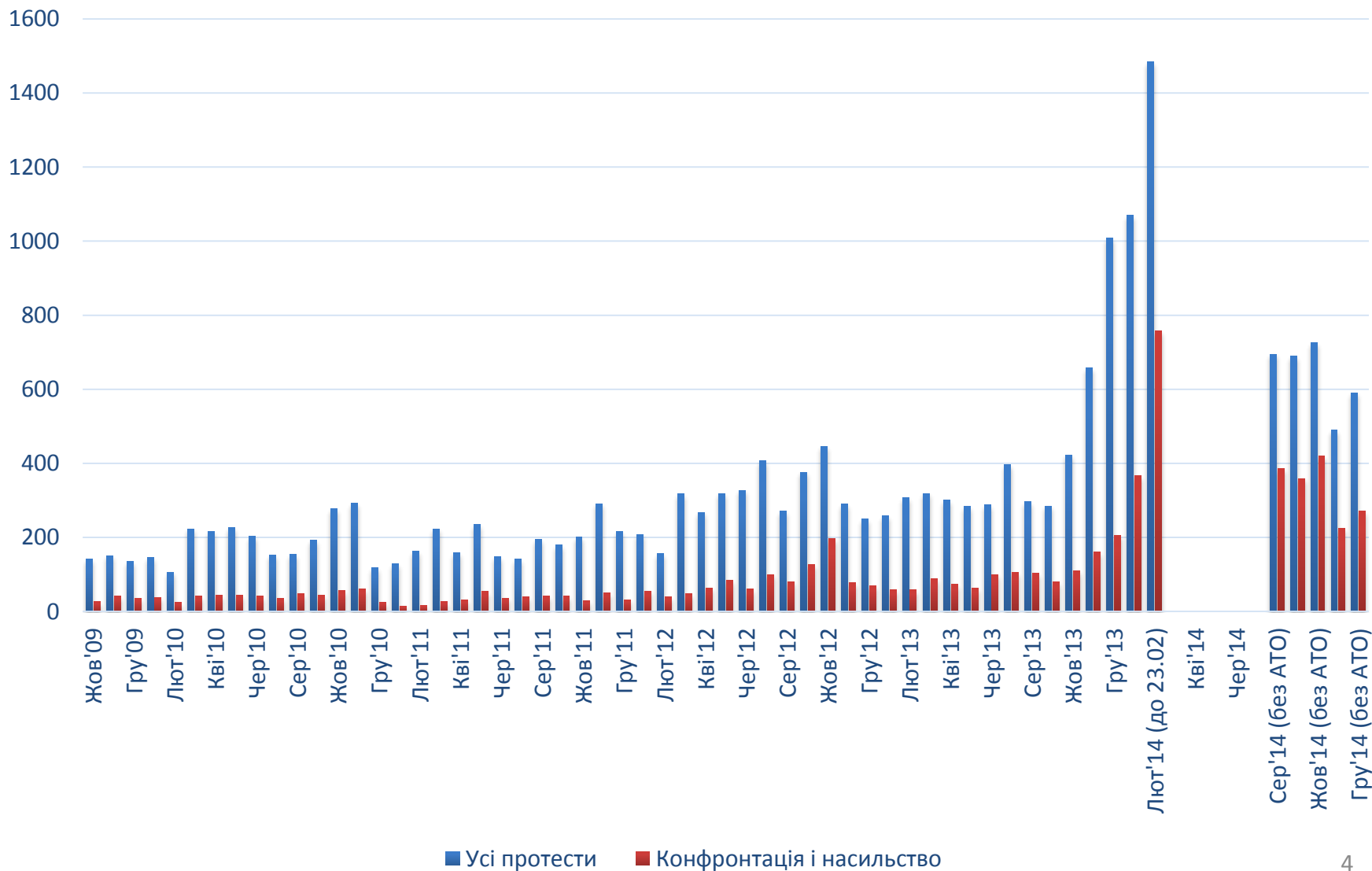
Підсумок

У звіті представлені дані [систематичного дослідження протестів, репресій та перемог протестувальників в Україні](#) за серпень-грудень 2014 року щодо протестних подій та негативних (репресивних) реакцій на протести. Розрахунки дійсні для території, яка контролюється українською владою, і не включають бойові дії на Донбасі, а також усі події на території АР Крим, м. Севастополя та районах Донецької та Луганської областей під контролем сепаратистів. Кількість негативних реакцій на протести (репресій) у серпні-грудні 2014 р. була надзвичайно високою, що не в останню чергу пов'язано з дуже високим рівнем насильства під час протестів. Більша частина репресивних реакцій стосувалася протестів проти уряду та за федералізацію/відокремлення від України та припадала на південно-східні області. При цьому значно менше репресувалися не менш насильницькі передвиборчі та антикомуністичні протести. Стратегія репресій мала радше превентивний характер і спрямована на точкове знешкодження небезпечних протестувальників, аніж на придушення протестів по факту. Водночас, висока готовність держави вдаватися до репресій проти протестів та її вибірковий характер можуть стати дуже небезпечними при погіршенні соціально-економічної ситуації в 2015 році, яка буде вимагати системних змін, а не репресій незадоволених громадян та патріотичного пафосу.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОТЕСТІВ У СЕРПНІ-ГРУДНІ, 2014

(З РОЗРАХУНКІВ ВИКЛЮЧЕНІ БОЙОВІ ДІЇ НА ДОНБАСІ, А ТАКОЖ УСІ ПОДІЇ НА КОНТРОЛЬОВАНИХ СЕПАРАТИСТАМИ ТЕРИТОРІЯХ, АР КРИМ ТА М. СЕВАСТОПОЛІ У СЕРПНІ-ГРУДНІ 2014 Р.)

Кількість протестних подій щомісячно

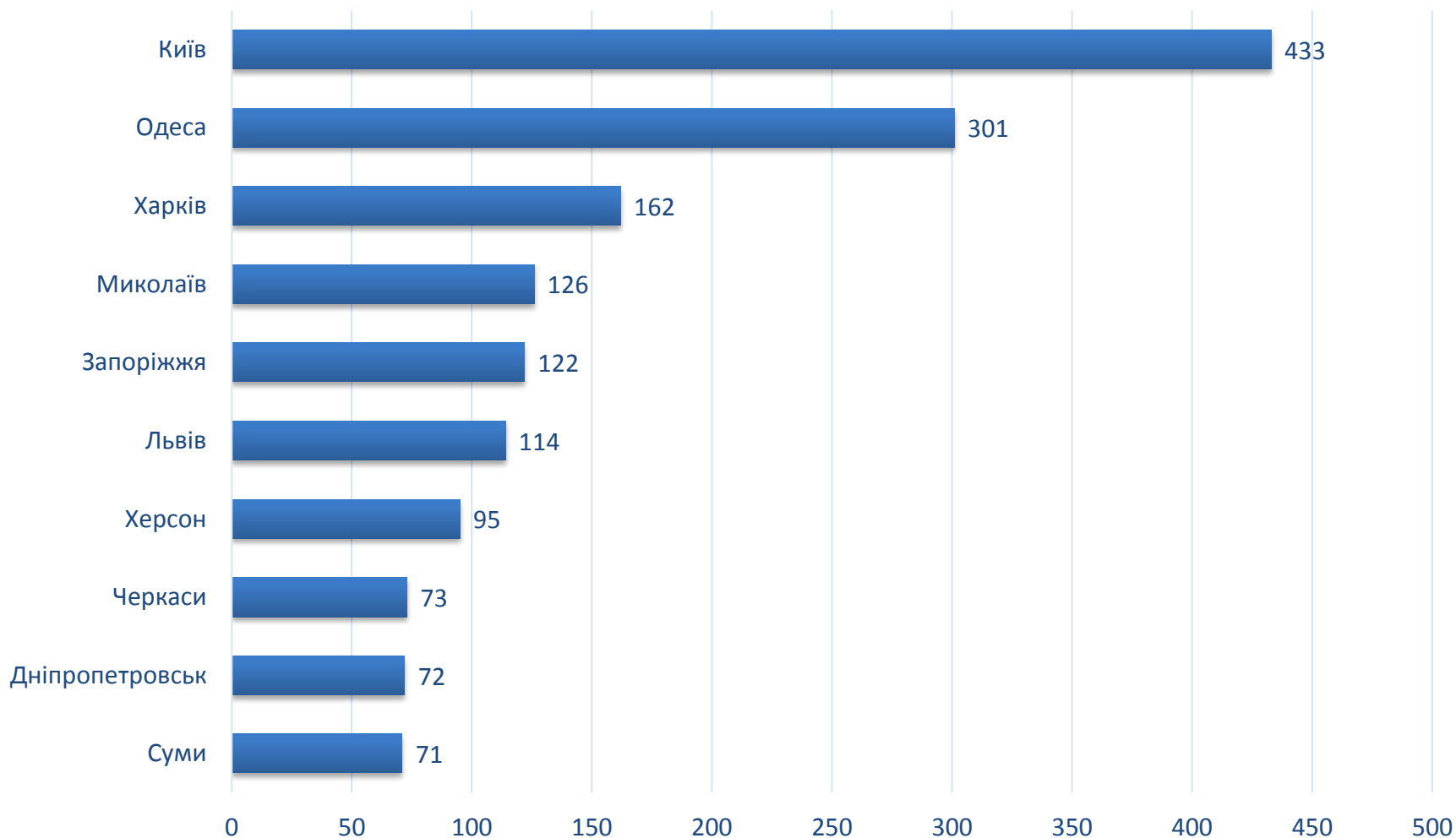

Регіональний розподіл протестів*

2013 (до 20.11)			Період Майдану (до 23.02.2014)		Серпень-грудень 2014	
	К-ть подій	Частка	К-ть подій	Частка	К-ть подій	Частка
Центр	637	19%	1 037	26%	739	23%
Крим	161	5%	118	3%	-	-
Донбас	342	10%	239	6%	119	4%
Схід	341	10%	345	9%	544	17%
Київ	582	17%	492	12%	433	14%
Південь	621	18%	398	10%	640	22%
Захід	735	21%	1 309	33%	685	22%
	3 419	100%	3 938	100%	3 160	100%

* До регіонального розподілу не включені події «загальноукраїнського» характеру, тобто такі, які в принципі неможливо було локалізувати у конкретному населеному пункті. Усі події на території під контролем сепаратистів виключені з розрахунків по Донбасу.

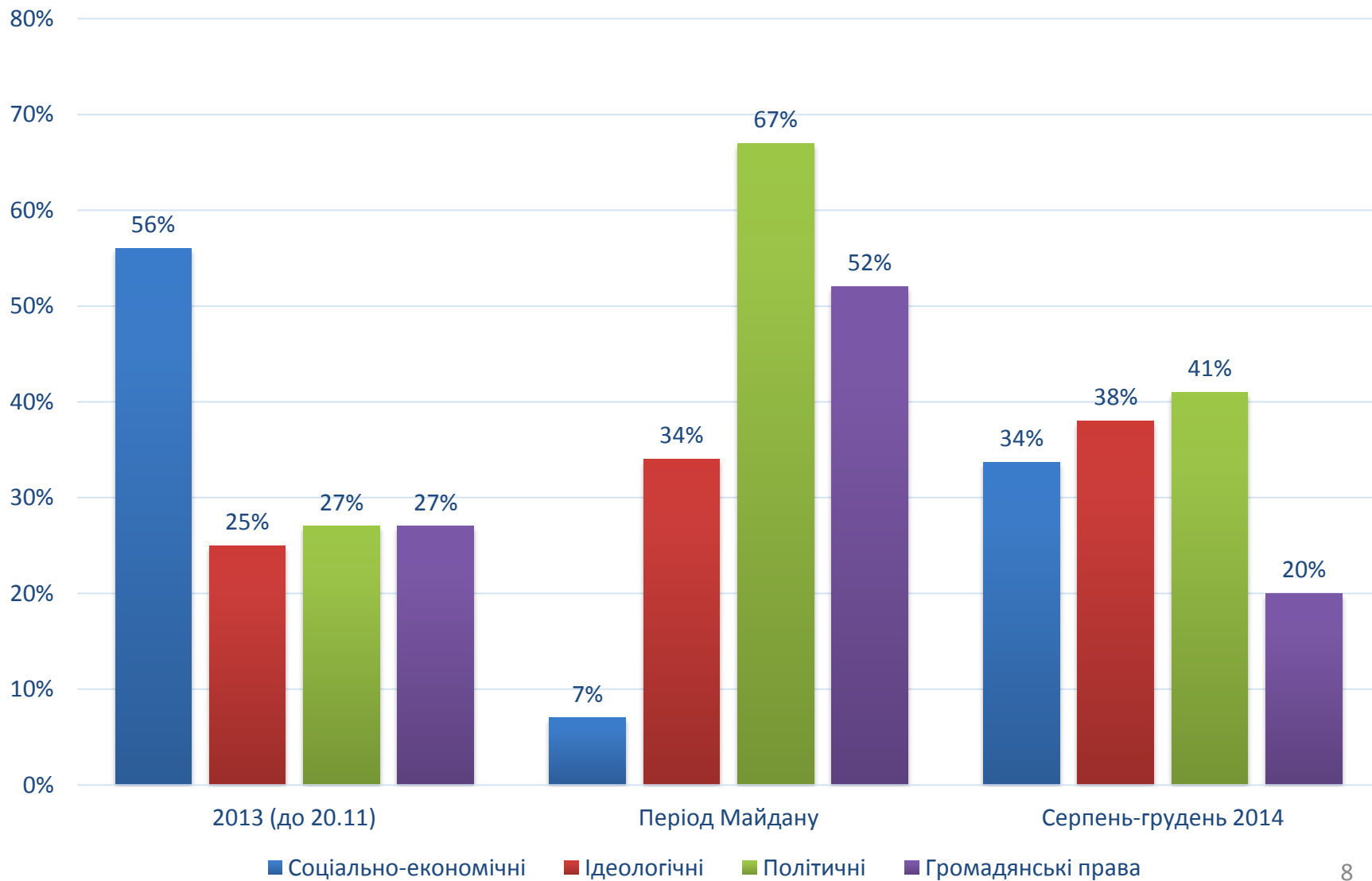
ТОП-10 міст з найбільшою кількістю протестів у серпні-грудні 2014

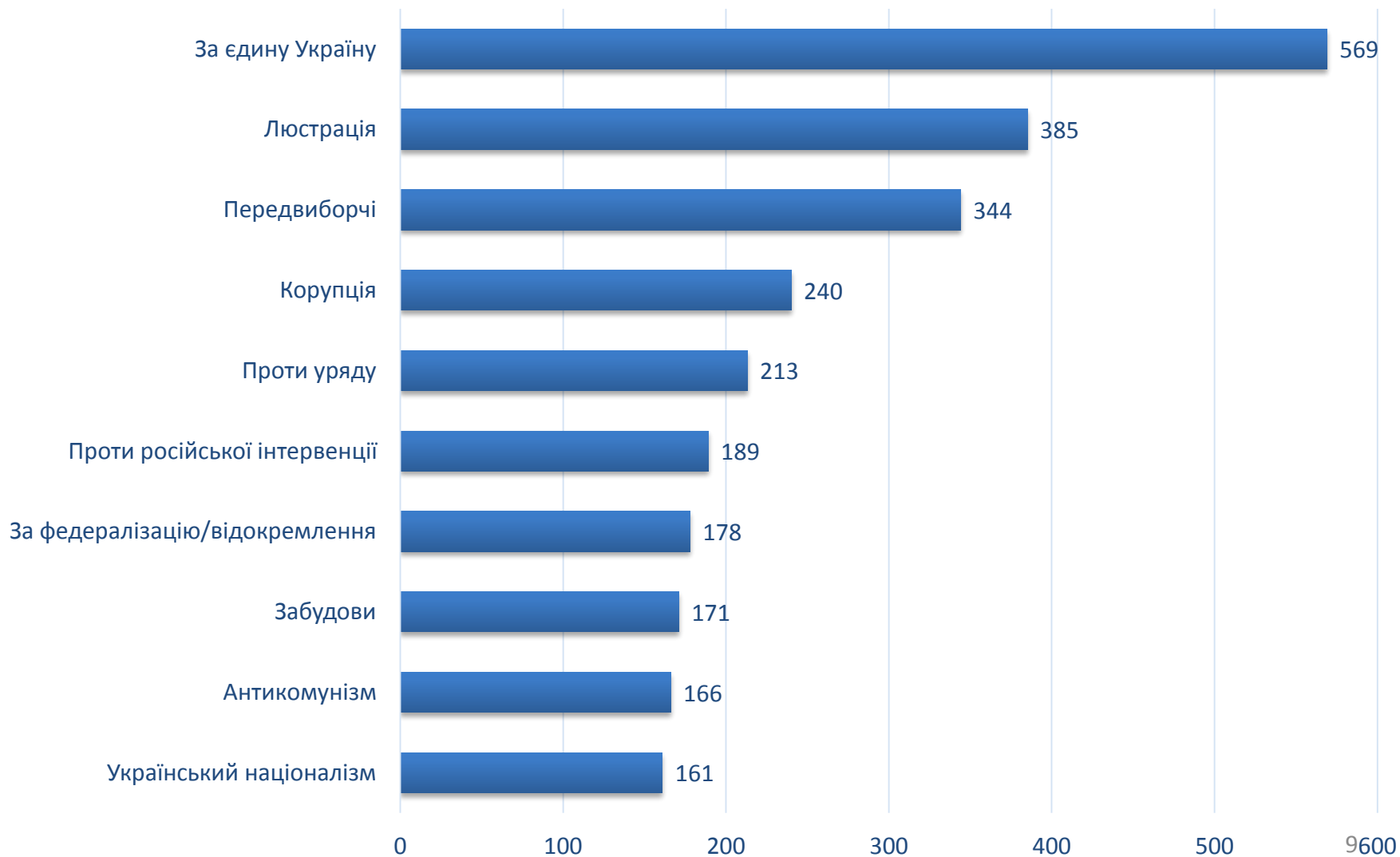
Повідомлена кількість учасників протестів

	2013 до Майдану		Період Майдану		Серпень-грудень 2014	
	К-ть подій	Частка	К-ть подій	Частка	К-ть подій	Частка
<10	389	11%	352	9%	297	9%
<100	1 560	46%	1 064	27%	875	27%
<1000	520	15%	854	22%	288	9%
<10000	103	3%	333	8%	39	1%
<100000	15	0%	29	1%	0	0%
>100000	0	0%	5	0%	0	0%
Невідомо	841	25%	1 313	33%	1 692	53%
Разом	3 428	100%	3 950	100%	3 191	100%

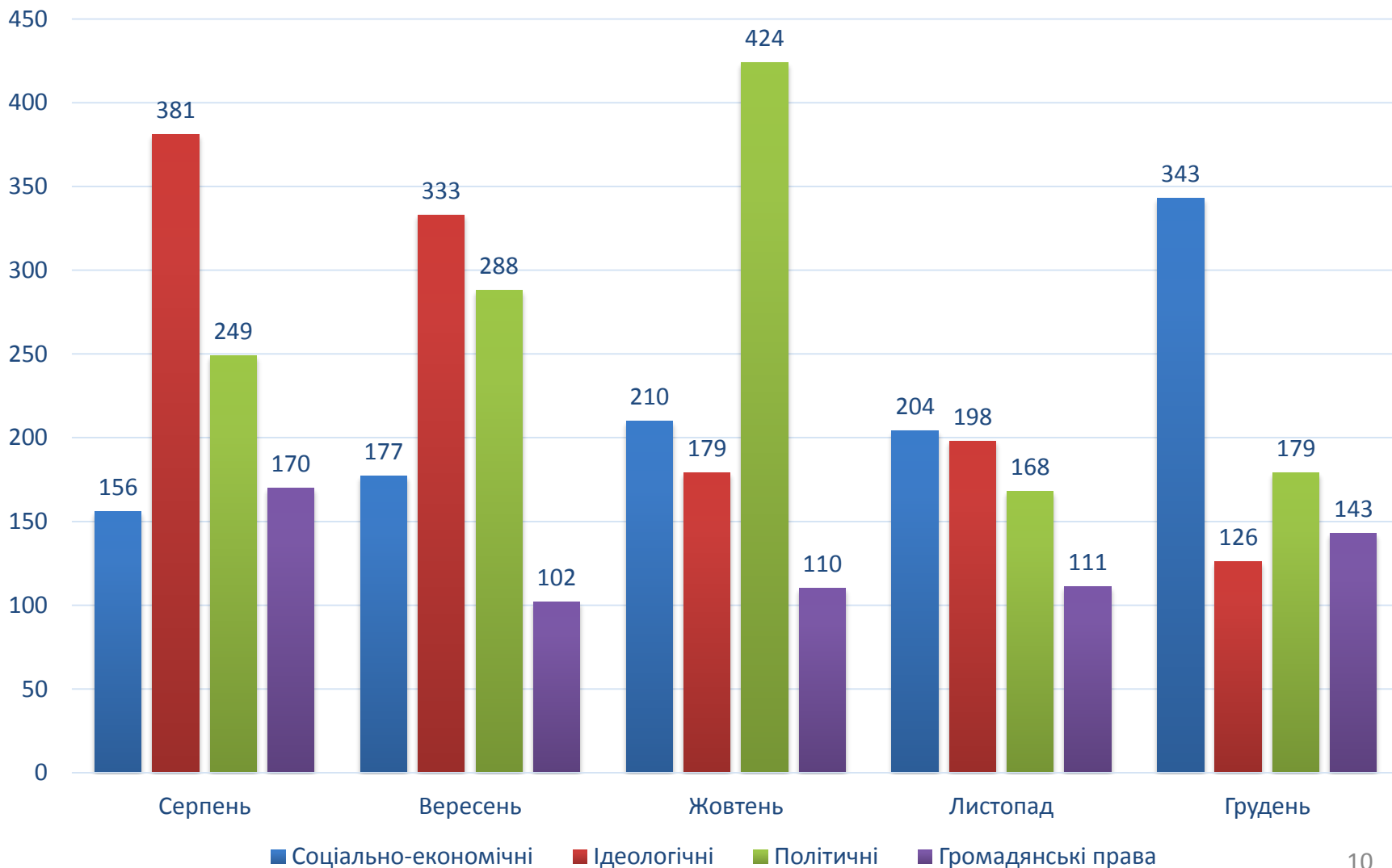
Тематика протестів

ТОП-10 найчастіших тематик протестів у серпні-грудні 2014 (к-ть подій)

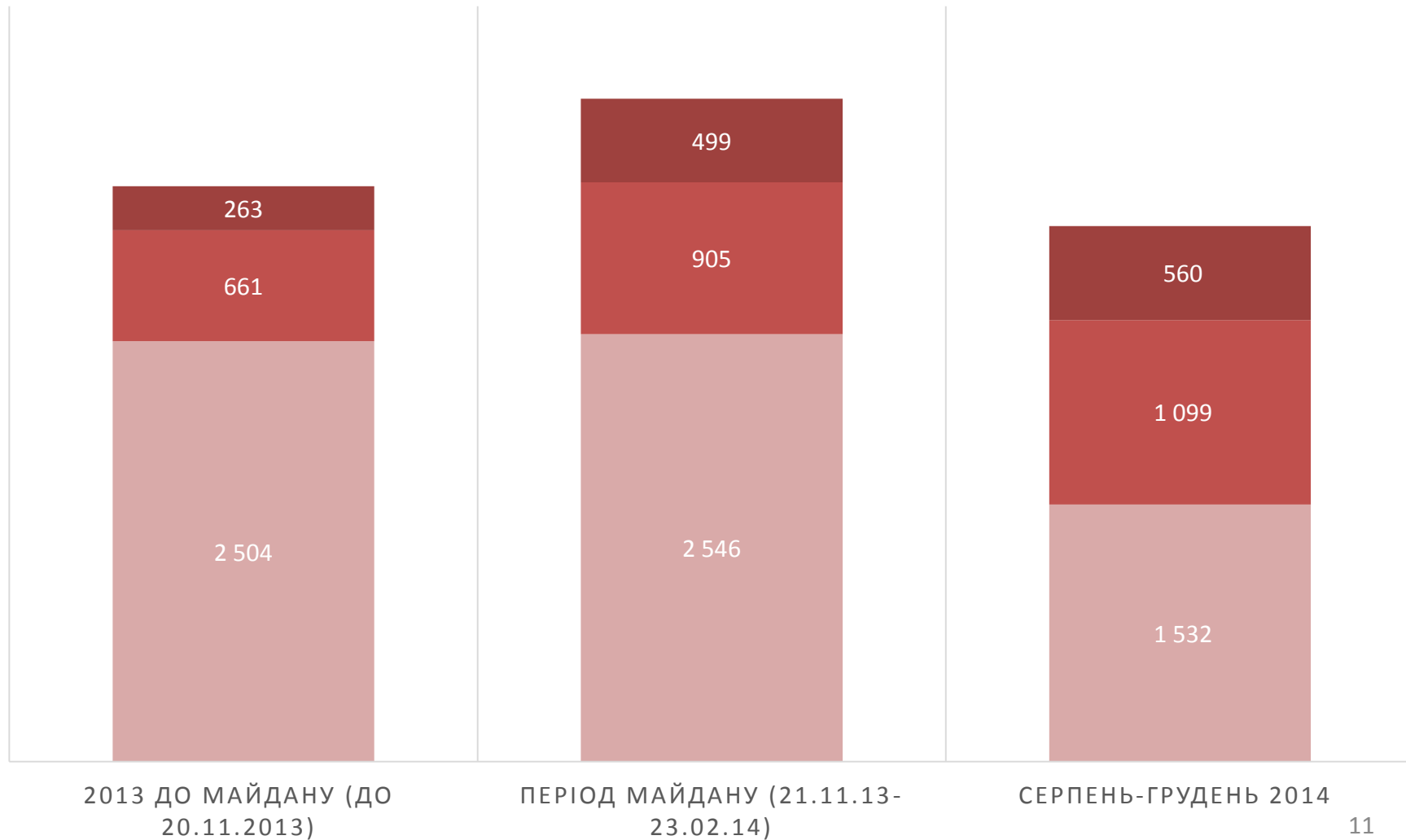

Тематика протестів у серпні-грудні 2014, к-ть протестних подій

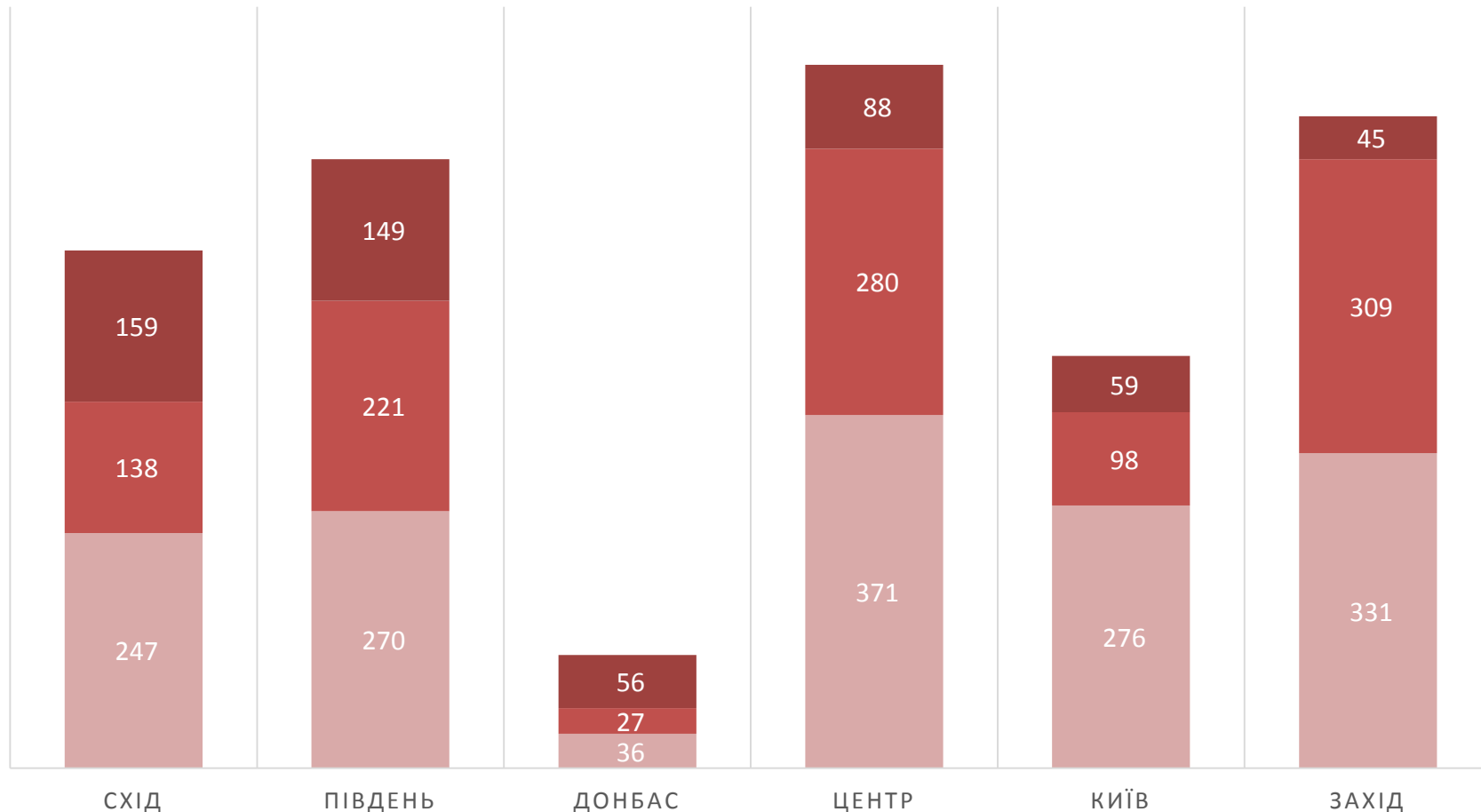
Тактики протестів

■ Конвенційні ■ Конфронтаційні ■ Насильницькі

Тактики протестів у серпні-грудні 2014 у регіонах*

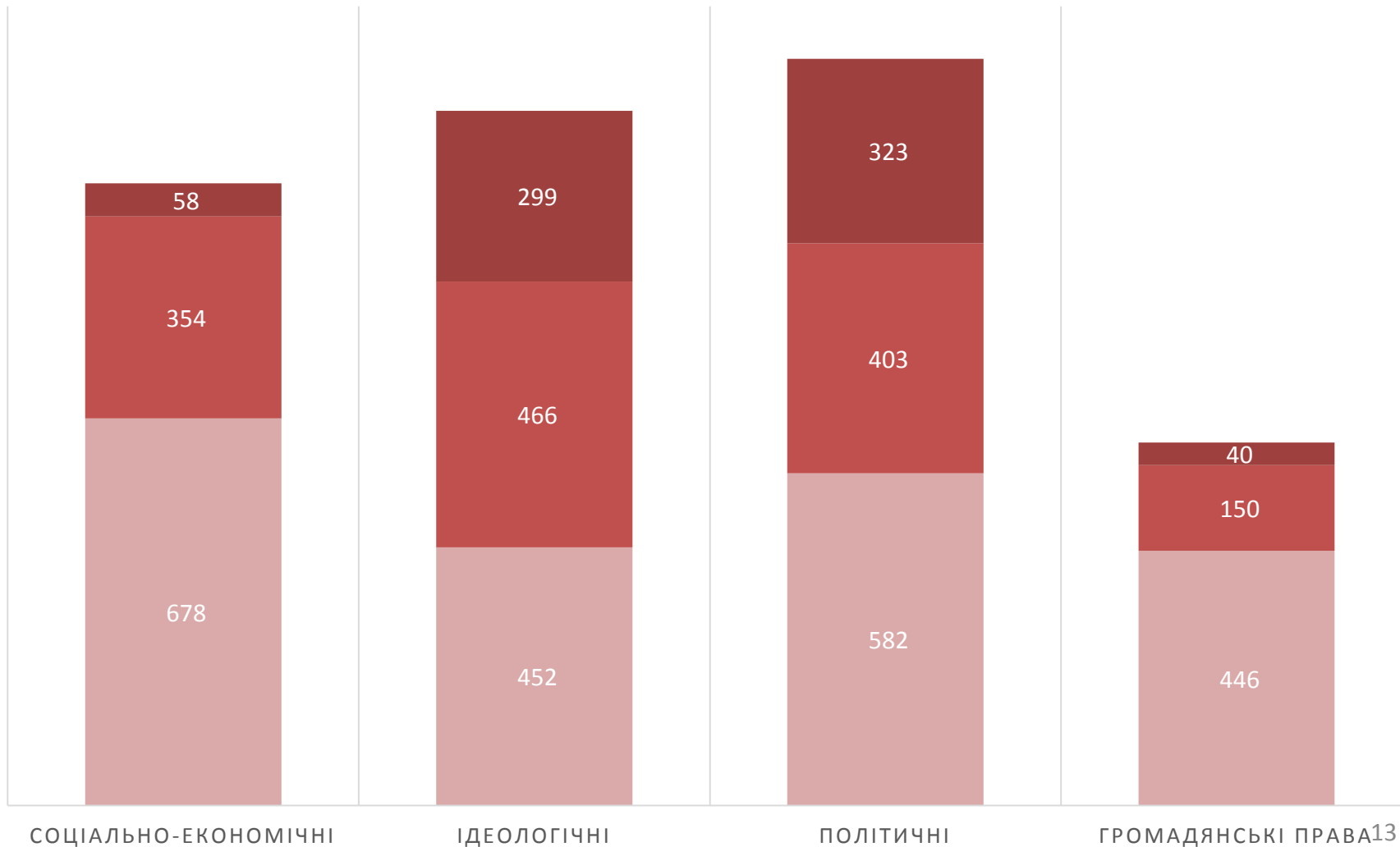
■ Конвенційні ■ Конфронтаційні ■ Насильницькі

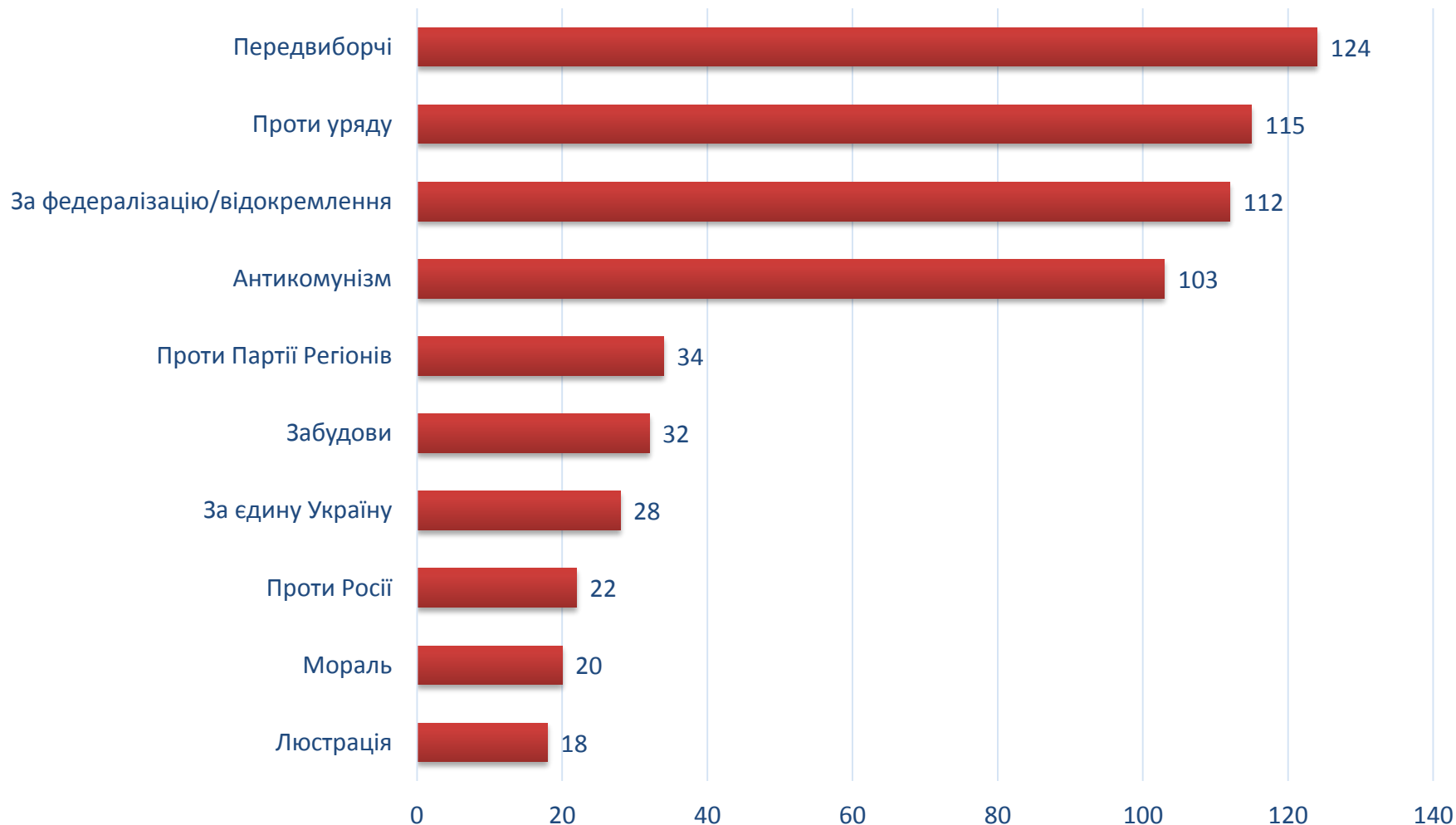
* До регіонального розподілу не включені події «загальноукраїнського» характеру, тобто такі, які в принципі неможливо було локалізувати у конкретному населеному пункті. Усі події на території під контролем сепаратистів виключені з розрахунків по Донбасу.

Тактики протестів різних тематик у серпні-грудні 2014

■ Конвенційні ■ Конфронтаційні ■ Насильницькі

ТОР-10 найбільш насильницьких тематик протестів у серпні-грудні 2014 (к-ть подій)

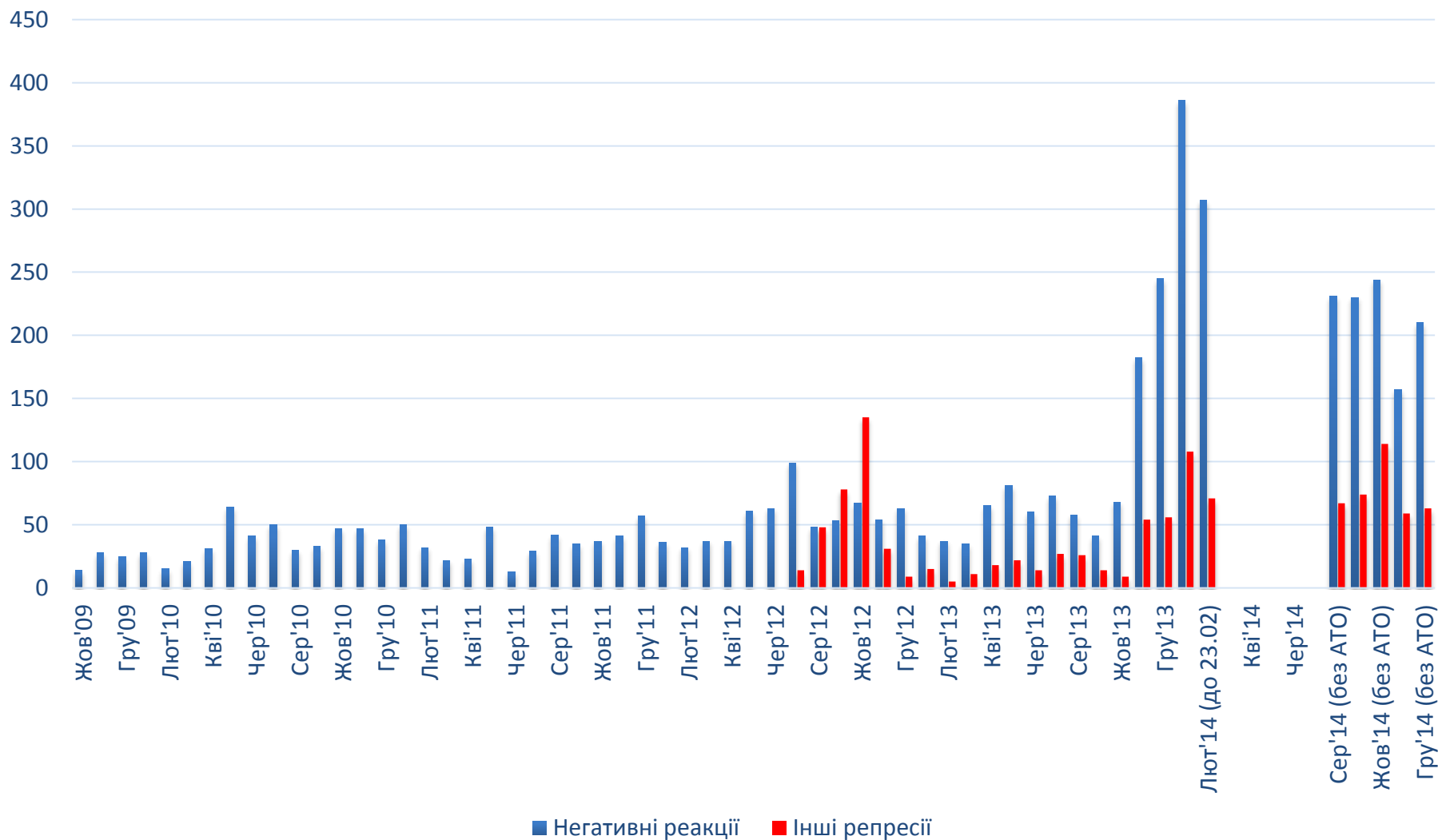
РЕПРЕСІЇ У СЕРПНІ-ГРУДНІ, 2014

(З РОЗРАХУНКІВ ВИКЛЮЧЕНІ БОЙОВІ ДІЇ НА ДОНБАСІ, А ТАКОЖ УСІ ПОДІЇ НА КОНТРОЛЬОВАНИХ СЕПАРАТИСТАМИ ТЕРИТОРІЯХ, АР КРИМ ТА М. СЕВАСТОПОЛІ У СЕРПНІ-ГРУДНІ 2014 Р.)

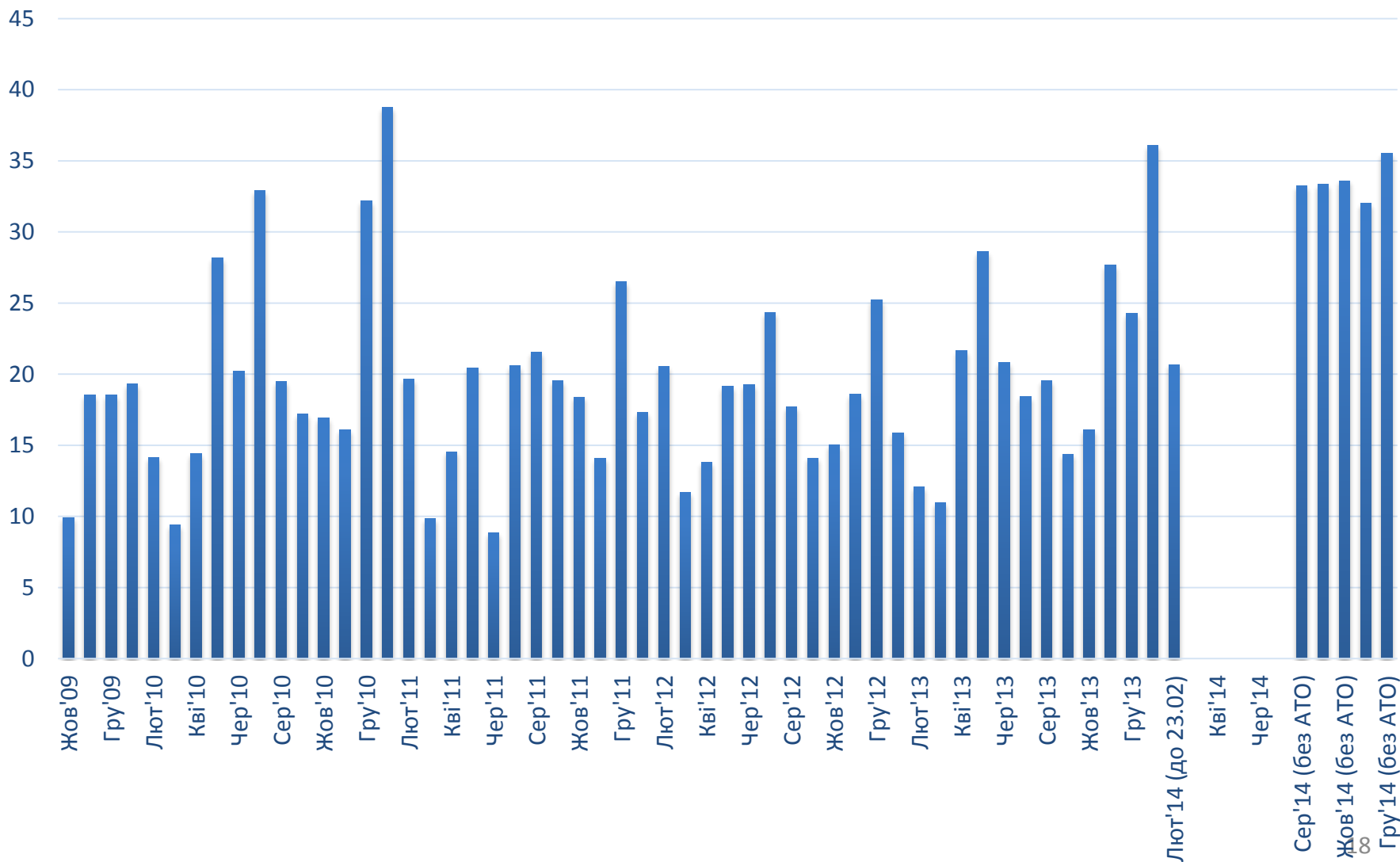
Реакції на протести та інші репресії

	2013 до Майдану		Майдан		Серпень-грудень 2014	
	К-ть подій	На 100 протестів	К-ть подій	На 100 протестів	К-ть подій	На 100 протестів
Негативні реакції	604	18	1 075	27	1 072	34
Інші репресії	199	-	251	-	377	-
Позитивні реакції	155	5	263	7	125	4
Протести	3 428	-	3 950	-	3 191	-

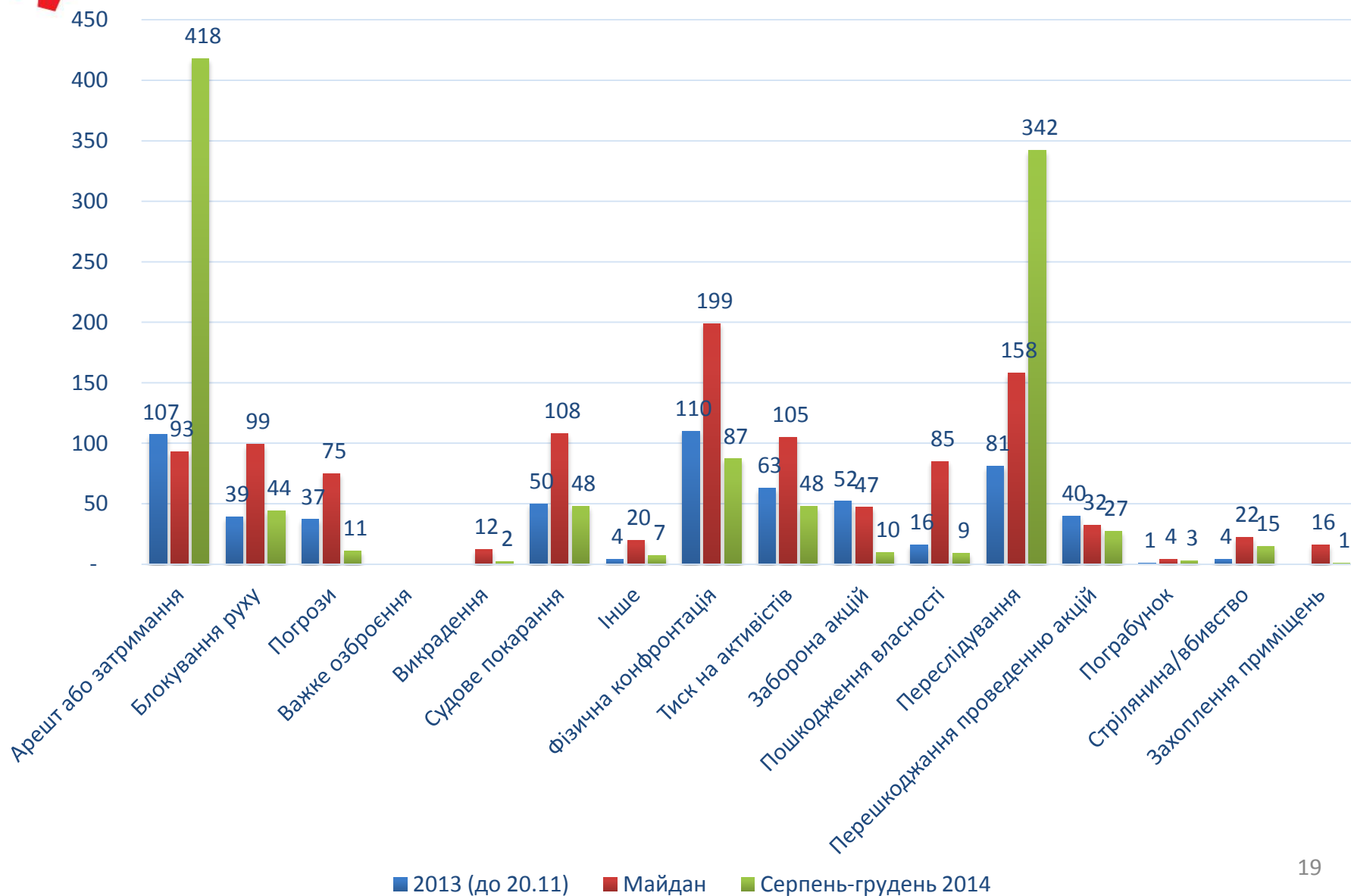
Негативні реакції на протести та інші репресії (к-ть подій)

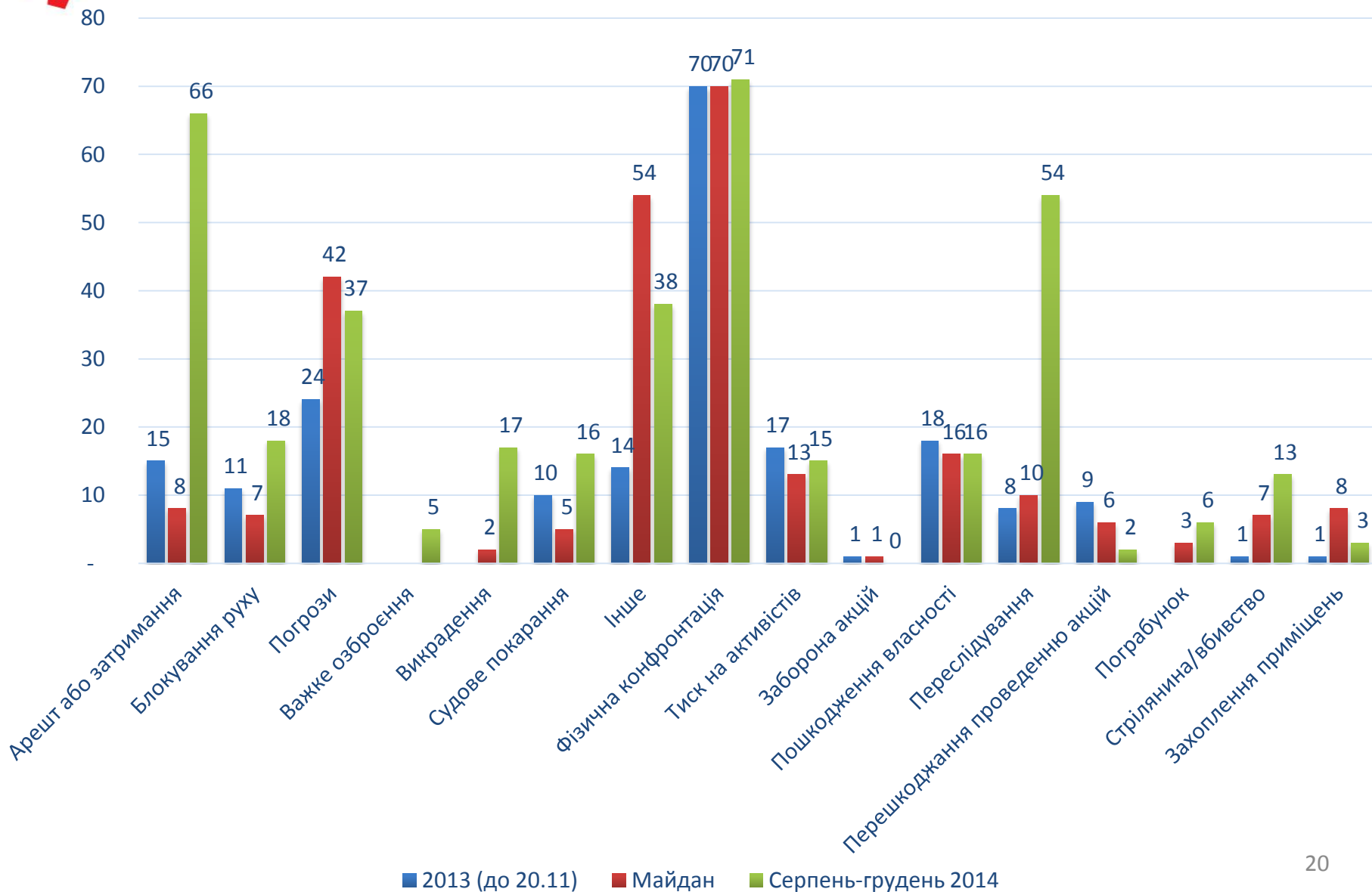
Кількість негативних реакцій на 100 протестних подій

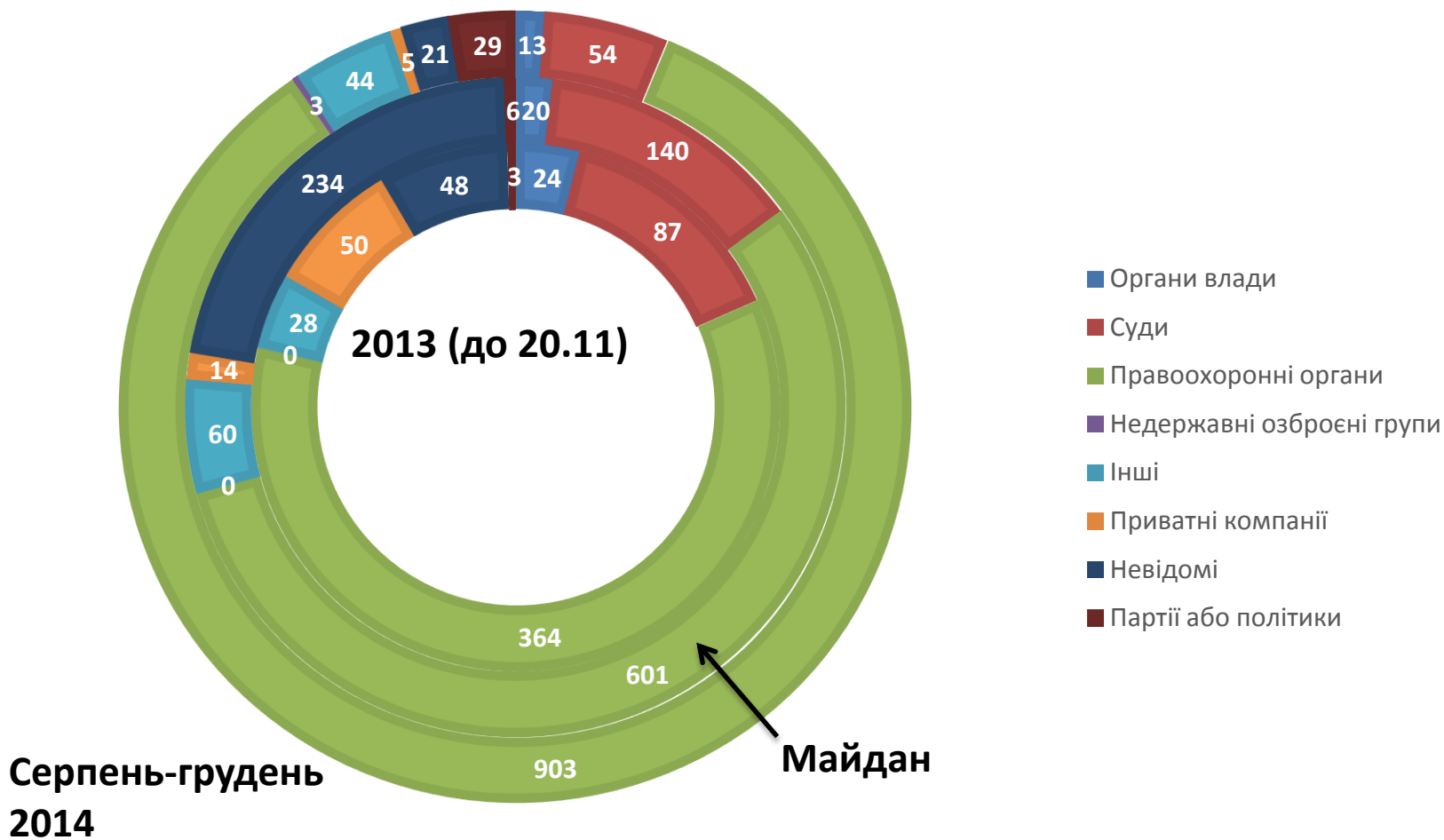
Форми негативних реакцій (к-ть подій)

Форми інших репресій (к-ть подій)

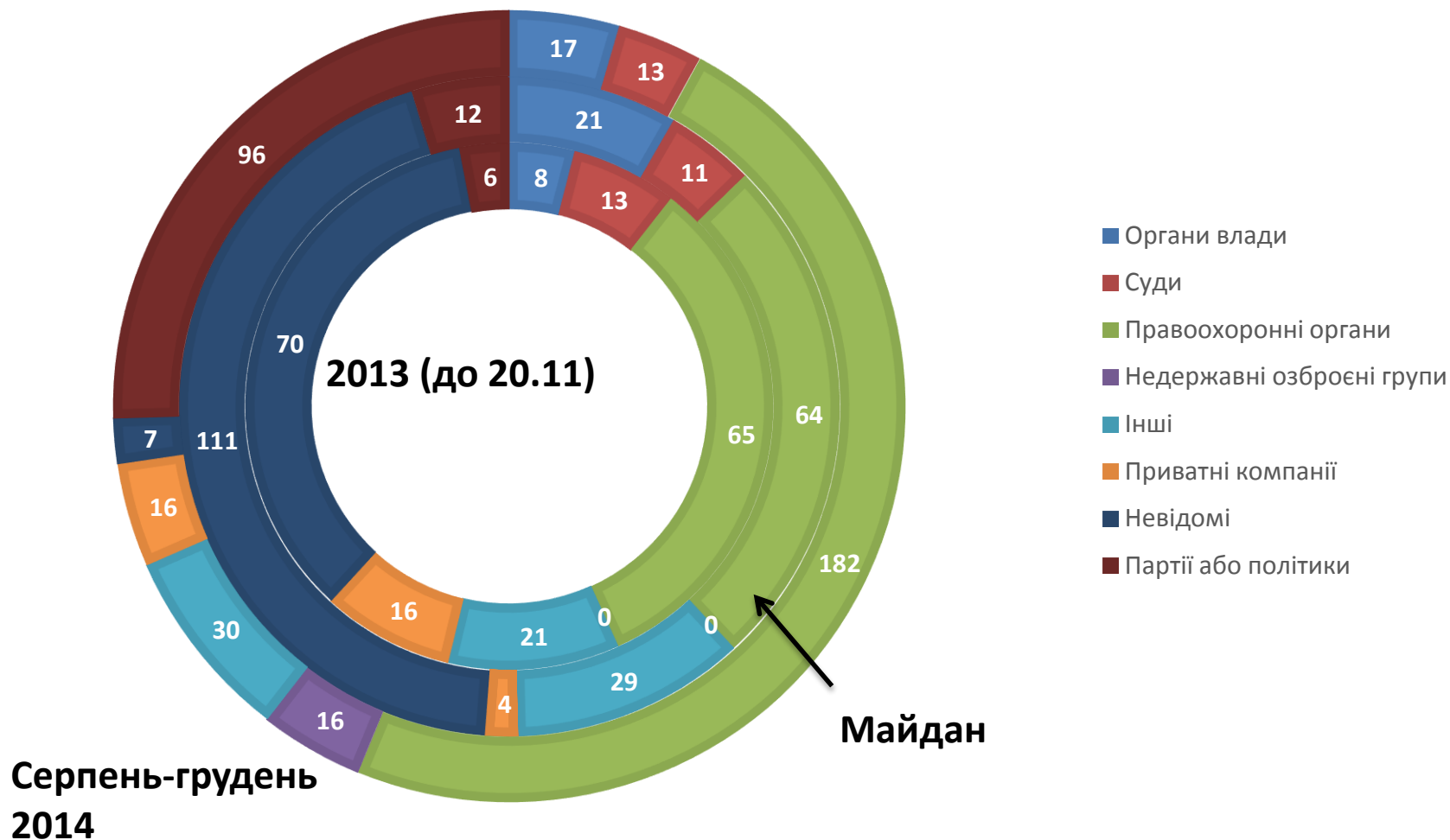

Хто здійснював негативні реакції на протести (к-ть подій)*

* Усі випадки негативних реакцій, у яких брали участь кілька акторів, були автоматично зараховані до категорії «інше», аби сума дорівнювала 100%.

Хто здійснював інші репресії (к-ть подій)*

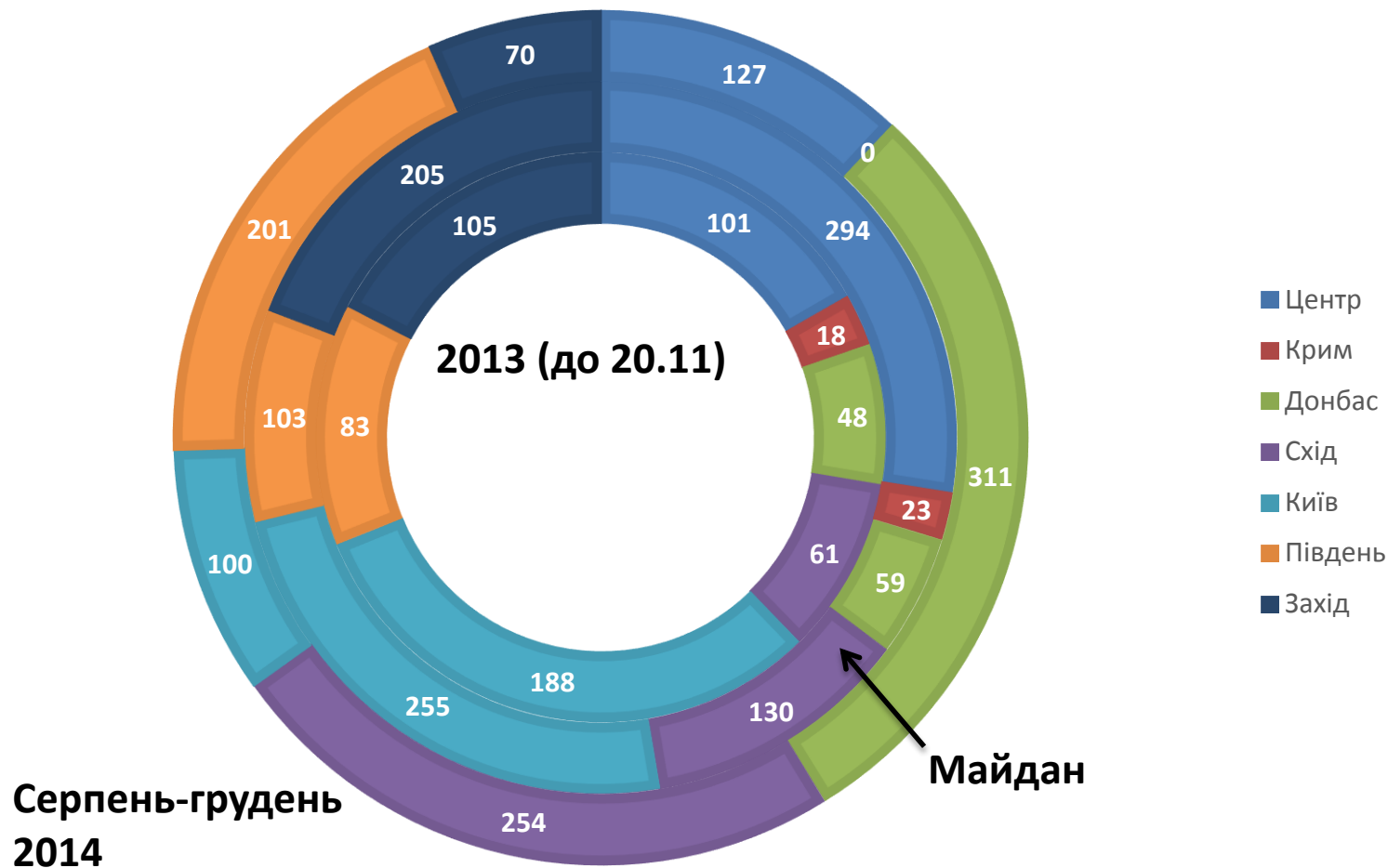
* Усі випадки негативних реакцій, у яких брали участь кілька акторів, були автоматично зараховані до категорії «інше», аби сума дорівнювала 100%.

Негативні реакції в регіонах*

	Негативні реакції			Протести			Негативні реакції на 100 протестів		
	2013 (до 20.11)	Майдан	Серпень-грудень 2014	2013 (до 20.11)	Майдан	Серпень-грудень 2014	2013 (до 20.11)	Майдан	Серпень-грудень 2014
Центр	101	294	127	637	1 037	739	16	28	17
Крим	18	23	-	161	118	-	11	19	-
Донбас	48	59	311	342	239	119	14	25	261
Схід	61	130	254	341	345	544	18	38	47
Київ	188	255	100	582	492	433	32	52	23
Південь	83	103	201	621	398	640	13	26	31
Захід	105	205	70	735	1 309	685	14	16	10
Разом	604	1 069	1 072	3 419	3 938	3 160	18	27	34

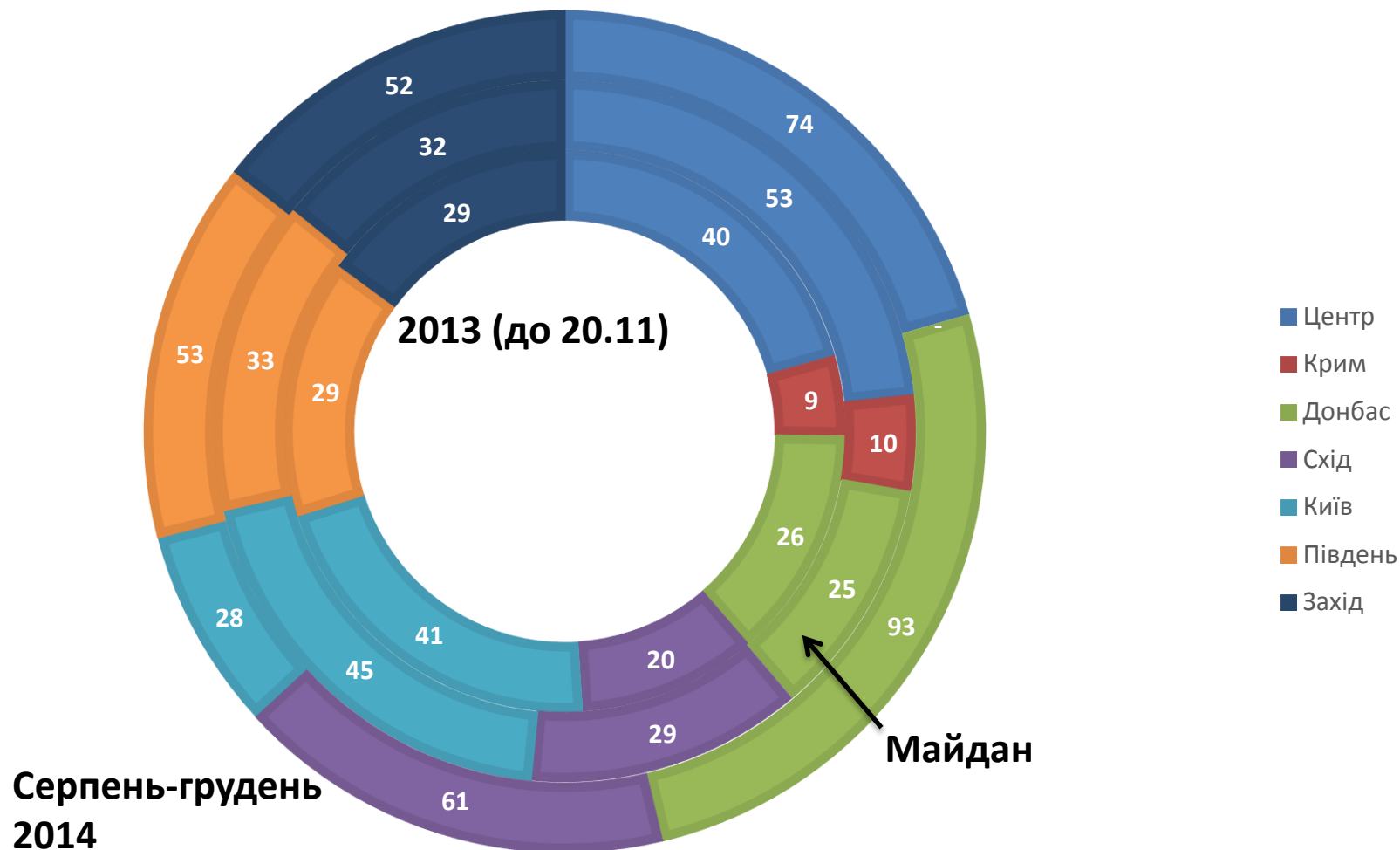
* До регіонального розподілу не включені події «загальноукраїнського» характеру, тобто такі, які в принципі неможливо було локалізувати у конкретному населеному пункті. Усі події на території під контролем сепаратистів виключені з розрахунків по Донбасу.

Негативні реакції на протести в регіонах (к-ть подій)*

* До регіонального розподілу не включені події «загальноукраїнського» характеру, тобто такі, які в принципі неможливо було локалізувати у конкретному населеному пункті. Усі події на території під контролем сепаратистів виключені з розрахунків по Донбасу.

Інші репресії в регіонах (к-ть подій)*

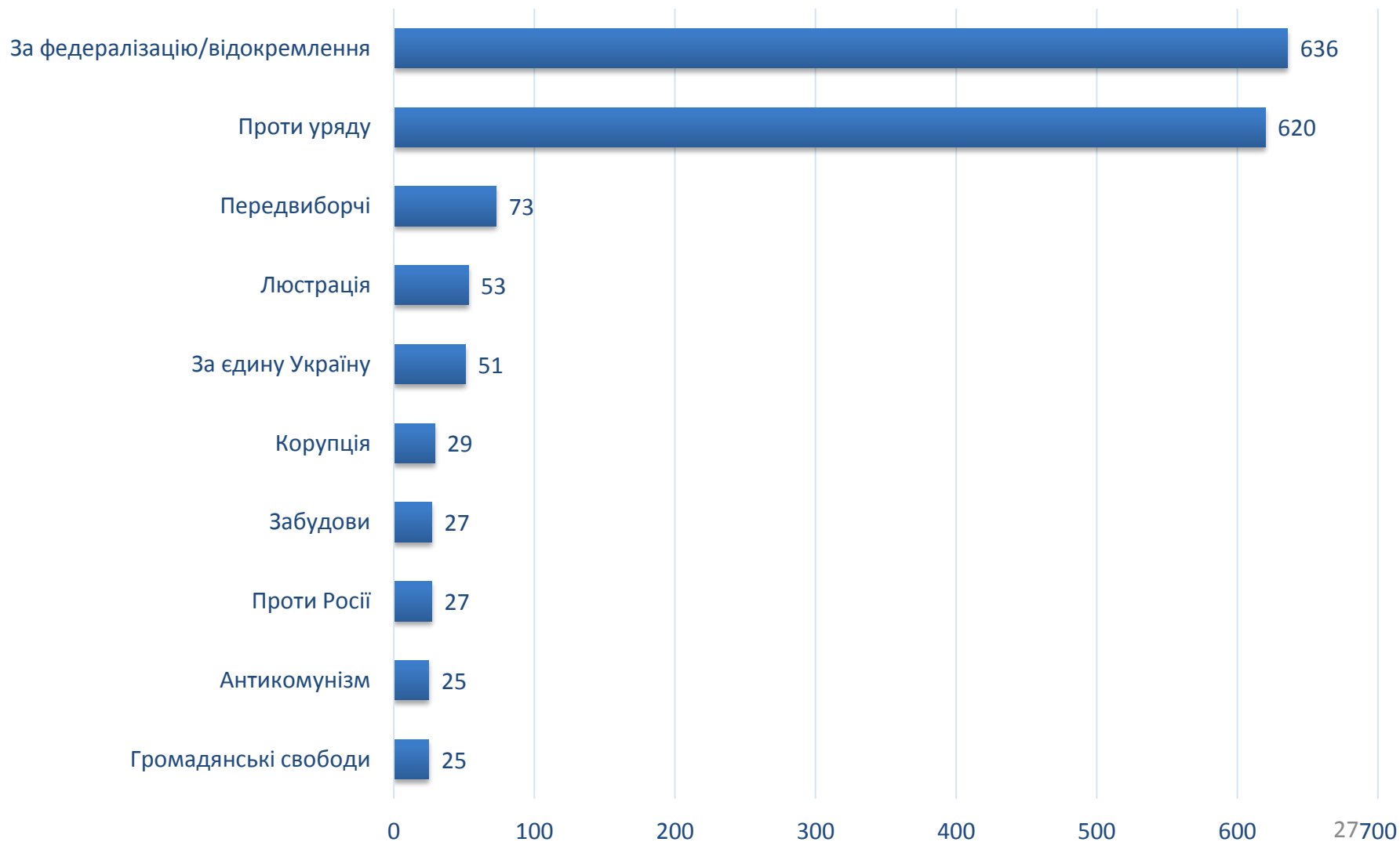

* До регіонального розподілу не включені події «загальноукраїнського» характеру, тобто такі, які в принципі неможливо було локалізувати у конкретному населеному пункті. Усі події на території під контролем сепаратистів виключені з розрахунків по Донбасу.

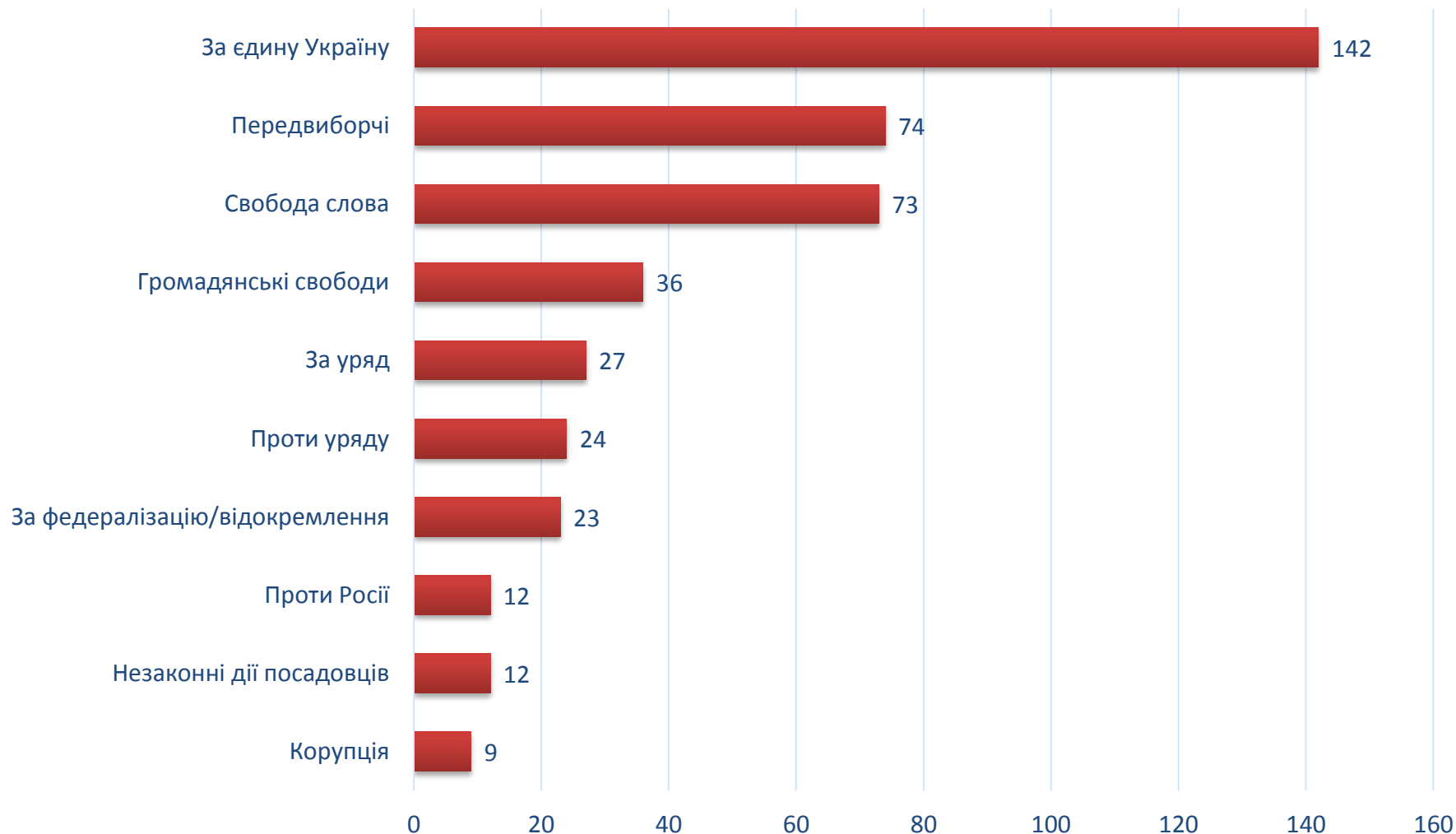
Тематика негативних реакцій та інших репресій

	2013 (до 20.11)			Майдан			Серпень-грудень 2014		
	Негативні реакції	Інші репресії	Негативні реакції на 100 протестів	Негативні реакції	Інші репресії	Негативні реакції на 100 протестів	Негативні реакції	Інші репресії	Негативні реакції на 100 протестів
Соціально-економічні	223	51	12	26	8	9	107	21	10
Ідеологічні	152	21	17	433	22	33	777	173	64
Політичні	255	65	28	822	88	31	825	138	63
Громадянські права	170	114	18	430	164	21	87	121	14
	604	199	18	1 075	251	27	1 072	377	34

Найчастіші теми протестів, що зазнавали репресивних реакцій у серпні- грудні 2014 (к-ть подій)

Найчастіші тематики інших репресій (к-ть подій) у серпні-грудні 2014

* На відміну від негативних реакцій для інших репресій фіксується мотивація агента, а не жертви репресій

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ТИПОЛОГІЯ ПОДІЙ

Методологія дослідження та типологія подій

Джерела моніторингу

У 2013-2014 р. кодування протестів, репресій і поступок здійснювалося на основі моніторингу щоденних новин більш ніж 190 загальнонаціональних, обласних та активістських сайтів. Повний опис методології проекту, кодувальної схеми та список джерел моніторингу доступні за посиланням <http://cslr.org.ua/ukrainian-protest-and-coercion-data-opis-ta-metodologiya/metodologiya/>, як і бази даних закодованих подій та повних текстів повідомлень за 2013 р.: <http://cslr.org.ua/bazi-protestnih-podiy-ta-povidomlen-2/>

Загальні принципи кодування

Основна одиниця кодування — *протестна подія*, яка визначається за наступними критеріями:

- 1) присутня політична або соціальна вимога чи критика;
- 2) носить характер дії (тобто не є суто вербальною) публічного характеру;
- 3) здійснена групою людей або однією людиною, котрі не входять до органів центральної влади;
- 4) відомо населений пункт на території України, де трапилася подія, і хоча б приблизно відома дата події (з точністю до місяця).

Окрім, протестів до бази вносяться наступні типи подій

- Позитивні реакції на протести (поступки) – практичні дії спрямовані на повне або часткове задоволення вимог протестувальників. Не вносяться обіцянки задовольнити вимоги, але вносяться офіційні накази, постанови, розпорядження спрямовані задоволення вимог протестувальників, незалежно від того, чи були вони в кінцевому рахунку виконані чи ні.
- Негативні реакції на протести (репресії) – практичні дії, спрямовані на перешкоджання або придушення протестних дій, тиск на протестувальників, як у фізичній формі, так і в юридичній, як з боку держави, так і недержавних структур-цілей протесту.
- Інші репресії (початок систематичного кодування з 28 липня 2012) - практичні дії з боку держави або приватних компаній, спрямовані на перешкоджання або придушення критичної або опозиційної соціально-політичної діяльності, яка не підпадає під визначення протестної події.

Кожна подія кодується окремо, навіть якщо вона пов'язана з попередньою, крім деяких надзвичайно типових послідовностей подій. Кодуються тільки події, що *вже сталися* згідно з повідомленням ЗМІ. Однак, кодуються *невдалі спроби протестних дій*, яким завадили правоохоронні органи. Не вносяться протестні дії, скасовані протестувальниками через заборону суду. Багатоденна подія вважається однією подією незалежно від її тривалості.

Типологія подій та уточнення щодо даних

Регіони України об'єднують наступні області:

Центр: Житомирська, Київська, Чернігівська, Сумська, Вінницька, Черкаська, Кіровоградська, Полтавська;

Крим: АР Крим та м. Севастополь;

Схід : Харківська, Дніпропетровська, Запорізька;

Донбас: Донецька, Луганська;

Київ: м. Київ;

Південь : Одеська, Миколаївська, Херсонська;

Захід: Волинська, Рівненська, Львівська, Тернопільська, Івано-Франківська, Чернівецька, Закарпатська.

За **тактикою** ми розділяємо протести на три категорії:

конвенційні – відомі і загальноприйняті форми протесту, які не здійснюють безпосередній тиск на цілі протесту, наприклад, пікети, мітинги, демонстрації, перформанси;

конфронтаційні – протестні дії, що передбачають безпосередній тиск на цілі протесту («пряма дія»), але не супроводжуються завдаванням безпосередньої шкоди людям або майну, наприклад, блокування, перекривання руху, страйк, голодування;

насильницькі – протестні дії із завдаванням (або погрозою завдавання) безпосередньої шкоди людям або майну, наприклад, побиття або вандалізм.

Уточнення щодо даних

Дані за 2014 рік не включають бойові дії у зоні “Анти-терористичної операції”. З розрахунків даних за серпень-грудень 2014 р. виключені також всі події на територіях, що контролюються сепаратистами, в АР Крим та м. Севастополь.

Довідкова інформація та контакти

Центр соціальних і трудових досліджень – створений у 2014 році незалежний некомерційний центр з аналізу соціально-економічних проблем, колективних протестів, трудових відносин і конфліктів. З серпня 2014 року включає команду, яка з 2009 року здійснювала проект моніторингу протестів, репресій і поступок у Центрі дослідження суспільства, але була змушена його покинути через принципові розходження у баченні подальшого розвитку цієї організації.

Наші контакти:

info@cslr.org.ua

+38 097 3964499

(Володимир Іщенко)